

**WALTER
CREMERS**
BELEIDSVERKLARING
2012

1. Mobiliteit en verkeer	7
2. Veiligheid	16
3. Sport	20
4. Dierenwelzijn	25
5. Ruimtelijke ordening	30

COLOFON

EEN UITGAVE VAN
Walter Cremers, gedeputeerde

COÖRDINATIE
kabinet gedeputeerde Walter Cremers

REDACTIE
kabinet gedeputeerde Cremers
(Verkeers)Veiligheid en Openbare Orde, dienst Politie
Provinciale Cel Mobiliteit
Provinciale Sportdienst
Provinciaal Veiligheidscomité
Dierenwelzijn, dienst Milieu, Directie Ruimte
dienst Ruimtelijke Ordening

EINDREDACTIE
Walter Cremers

GRAFISCH ONTWERP, TYPOGRAFIE & COVERBEELD
Dion Boodts – Grafische producties,
Informatie & Onthaal, provincie Limburg

FOTOGRAFIE
Robin Reynders (Grafische Producties, dienst Informatie en Onthaal, provincie Limburg)
Lucas Daniels
Xzite Media
Johan Reynders

LETTERTYPES
Auto2 (Underware), Fresco (Fred Smeijers)

1.	Mobiliteit en verkeer	7
1.1.	Op weg naar het werk	7
1.2.	Op weg naar school	10
1.3.	Op weg met de fiets	12
1.4.	Veilig op weg	13
1.5.	Verkeers- en mobiliteitseducatief centrum	15
2.	Veiligheid	16
2.1.	Criminaliteitspreventie	16
2.2.	Preventie van intrafamiliaal geweld (IFG)	17
2.3.	Welzijn op het werk - Provinciaal Veiligheidscomité Limburg (PVL)	18
3.	Sport	20
3.1.	Terugblik	20
3.2.	Ambities voor 2012	21
4.	Dierenwelzijn	25
5.	Ruimtelijke ordening	30
5.1.	Toekomstgerichte planning	30
5.2.	Een ruimtelijk kader voor het verbeteren van welzijn en welvaart - generiek beleid	31
5.3.	Gebiedsgericht beleid	34
5.4.	Projectmatig beleid	35

1. Mobiliteit en verkeer

Het Limburgse mobiliteits- en verkeersveiligheidsbeleid zal zijn innoverende rol blijven spelen en een belangrijke bovenlokale regisseur zijn voor verschillende aspecten van het thema mobiliteit en verkeer. Dit beleidsdomein geeft ons ook een bevoorrechte kans om de doelstelling “Limburg CO²-neutraal” na te streven.

1.1. Op weg naar het werk

Mobidesk. Mobidesk Limburg kende in 2011 een groeiende werking. Een groot aantal bedrijven heeft zich aangesloten. Door die toename willen we de focus van de dienstverlening meer op het bedrijfsniveau gaan leggen (bijvoorbeeld mobiscans, begeleiding pendelfondsdossiers). Hierop anticiperen we door aangepaste software te laten ontwikkelen die digitale inventarisatie vlotter moet doen verlopen.

Ravenshout. Het EFRO-project Ravenshout is in 2011 van start gegaan onder coördinatie van Mobidesk. Het mobiliteitsprofiel werd in kaart gebracht en de communicatie werd samen met werknemers uitgedokterd in de “Ravenshoutbrigade”. In 2012 wordt de infrastructuur op het terrein aangepast en willen we concrete maatregelen bij de Ravenshoutbedrijven implementeren.

Afkicken. Hieraan namen in 2011 153 bedrijven deel. 5017 deelnemers legden samen 1 337 648 kilometer naar het werk CO²-neutraal af. De fietsers blijven het grootste aandeel van de duurzame verplaatsingen opeisen (67,56 %), gevolgd door de carpoolers (16,98 %).

Met de editie 2012 willen we de banden aanhalen tussen Mobidesk en de deelnemende bedrijven. Bedrijven moeten niet alleen lid zijn van Mobidesk om te kunnen deel-

nemen, ze worden ook beter opgevolgd en intensiever begeleid bij het invoeren van maatregelen.

Zelf het goede voorbeeld geven. Als provinciebestuur geven we het goede voorbeeld en voeren we al 8 jaar een doorgedreven bedrijfsvervoerplan met de bedoeling om het eigen personeel duurzaam naar het werk te laten komen. Momenteel doet 32 % van het personeel dat al. Dat zijn dan vooral fietsers (19 %), gebruikers van openbaar vervoer en car-poolers (samen 13 %). Opvallend is de significante stijging van het bus- en treingebruik in de afgelopen 2 jaar. In 2012 willen we ons focussen op het inzetten van elektrische dienstwagens.

1.2. Op weg naar school

Scholenaanbod. De dienst mobiliteit biedt al sinds jaren tal van initiatieven aan voor de scholen. Ook in 2011 waren deze initiatieven, zoals de Autoluwe Schooldag, zeer succesvol. In 2012 plannen we een nieuwe opleiding voor gemachtigde opzichters.

De eerste modules van het verkeerseducatiepakket voor het secundair onderwijs kregen hun definitieve vorm en worden dit jaar nog in de scholen geïntroduceerd. Het gaat om twee modules voor de tweede graad: de interactieve spelmodule "Safe to Cycle" en de module rond "peer pressure". We zijn ervan overtuigd dat we met dit project een echte nood kunnen invullen en dat dit pakket een pioniersrol kan vervullen in praktische verkeerseducatie voor jongeren.

Schoolvervoerplannen. We willen mensen en middelen meer richten op de begeleiding van de ontwikkeling van schoolvervoerplannen. Uit de praktijk blijkt immers dat scholen die actief en volgehouden aandacht besteden aan duurzame en verkeersveilige verplaatsingen, ook daadwerkelijk een duurzamer woon-schoolverkeer kunnen voorleggen. Daarvoor ontwikkelen we een uitgebreide tool, die de digitale inventarisatie moet mogelijk maken van het mobiliteits- en verkeersveiligheidsprofiel van een school. Ook de Mobilim-subsidies worden meer en meer afgestemd op scholen met een schoolvervoerplan. Daarnaast bouwen we een educatief aanbod uit dat de projectmatige aanpak in de school moet ondersteunen. Vanaf het schooljaar 2012-2013 willen we de scholen ook een mobiliteitskalender aanbieden, die hen toelaat om educatie te plannen voor het hele schooljaar en die hen wegwijs maakt in de veelheid aan activiteiten en initiatieven.

1.3. Op weg met de fiets

Fietspaden. In 2010-2011 liepen er 19 projecten in het kader van het Fietsfonds. Samen waren ze goed voor een totaal subsidiebedrag van 3,1 miljoen euro. We verwachten dat 11 fietspaden in 2011-2012 aangelegd zullen zijn. De 8 overige moeten tegen 2013 voltooid zijn. In totaal gaat het om 40 km van het Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk (BFF). Voor de subsidiëring buiten het fietsfonds waren er 9 projecten, waarvan 6 fietspaden en 3 fietsstallingen. In totaal werd er een subsidiebedrag van 284 000 euro vastgelegd.

Fietsfonds. Eind 2011 loopt de overeenkomst Fietsfonds met het Vlaams Gewest af. We voerden vanuit de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) reeds gesprekken met de Vlaamse Minister van Mobiliteit om een nieuwe overeenkomst af te sluiten, maar vooral ook om de procedures en de administratieve afhandeling van de dossiers sneller en eenvoudiger te laten verlopen. In de toekomst krijgen de gemeentebesturen de volledige 80 % subsidie uitbetaald via het provinciebestuur. De helft hiervan, die vroeger rechtstreeks van de Vlaamse overheid kwam, betalen we dus eerst zelf uit. Tweemaal per jaar zullen we dan het bedrag waarop we recht hebben, terugvorderen bij de Vlaamse Overheid.

FietsGIS. Momenteel ontwikkelt de Vlaamse overheid een nieuwe toepassing voor het FietsGIS (Geografisch Informatiesysteem). De toepassing moet het mogelijk maken om aanpassingen en wijzigingen in realtime door te voeren, waardoor we sneller en efficiënter kunnen inspelen op tekorten in het BFF. Vooral langs de kanalen komt zowel het functionele als het toeristische netwerk steeds meer onder druk, hoofdzakelijk door economische ontwikkelingen. De jaagpaden verliezen hun functie van fietssnelweg. We plannen in 2012 een studie als aanzet voor een globale visie op het gebruik van de kanaalverbinding als fietsroute. In deze studie zullen we ook onderzoeken welke alternatieven haalbaar zijn bij onderbrekingen in het netwerk.

Velodroom - Er komt een nieuwe website die info voor verschillende doelgroepen bundelt en een centrale rol zal spelen in het Velodroomverhaal. Hierop is dan ook info te vinden over fietsactiviteiten die we zelf organiseren of die inspelen op activiteiten van andere organisaties.

1.4. Veilig op weg

Verkeersveiligheid belangt ons allemaal aan. We nemen immers allemaal deel aan het verkeer. Veiliger verkeer vergt een samenspel tussen educatie, sensibilisering en handhaving.

Educatie/sensibilisering

SLim. In 2012 trachten we de campagne af te stemmen op de initiatieven die het BIVV neemt in het kader van de BOB-campagnes. We gaan ook bekijken hoe we met verschillende partners kunnen samenwerken om de campagne nog meer inhoud te geven.

Fuifbussen. De provinciale fuifbussen dienen om jongeren veilig te vervoeren naar fuiven in de eigen of naburige gemeente. In 2011 werkten we voor de eerste keer samen met privémaatschappijen. Tot eind september 2011 kregen 86 organisaties in totaal 98 fuifbussen. Gemiddeld werden per fuifbus 230 mensen vervoerd. We willen het aanbod van de fuifbussen volgend jaar verder verfijnen.

Handhaving

SLim. Ook in 2010 en 2011 controleerde de politie tijdens het weekend op alcohol, snelheid en drugs. Dit gebeurde in het kader van de SLim-acties. U vindt de meest recente cijfers in de tabel.

	2010	2011 (tot 15 /9)
Aantal alcoholtesten	28 182	26 684
Aantal positieven (%)	4,12 %	3,44%
Aantal drugtesten	1 129	237
Aantal positieven (%)	7 %	30 %
Aantal gecontroleerde voertuigen snelheid	150 067	99 350
Aantal voertuigen te snel (%)	6 %	8 %
Aantal VOLL*	997	775
Aantal slachtoffers (dod. + zwgew.)	36 d., 124 zw.	24 d., 88 zw.
VOLL* met alcohol	163	117

* Verkeersongeval met Lichamelijk Letsel

Thema-acties. Naar jaarlijkse traditie organiseerden we in 2011 drie thema-acties. Daarbij gingen de politiediensten een maand lang in de hele provincie intensiever controleren op 1 verkeersthema. In het voorjaar kwam het thema 'GSM aan het stuur' aan bod. De Limburgse politiediensten stelden 1 325 overtredingen vast. In mei richtten we onze aandacht op een zeer kwetsbare categorie weggebruikers, de motorrijders. Om hen te con-

fronteren met hun kwetsbaarheid en hun te wijzen op de gevaren die ze lopen, organiseerden we twee gratis motorscreenings. De derde thema-actie 'Veilig Schoolverkeer' vond plaats van 15 september tot 15 oktober. De thema's voor 2012 worden bepaald in overleg met de politie.

1.5. Verkeers- en mobiliteitseducatief centrum

Het VME-centrum wil dé referentie worden in Vlaanderen als het gaat om praktische verkeerseducatie en dit voor alle weggebruikers: autobestuurders, truckers, buschauffeurs, motorrijders, etc. Het centrum is een primeur voor Limburg en voor Vlaanderen.

De raad van bestuur deed een aantal buitenlandse werkbezoeken en baseerde zich op de bevindingen van de technische werkgroep om een omvangrijke overheidsopdracht uit te schrijven voor de aanleg van een geprofessionaliseerde rijvaardigheidspiste. Het resultaat moet een kant-en-klaar project zijn. De nv VME zal de piste uitbaten.

Omdat de nv VME wil komen tot een instapklaar totaalpakket, bestaat de overheidsopdracht uit drie delen: Feasability – Vision/Design – Build (FDB). In de opdracht zitten een haalbaarheidsstudie vevat, een ondernemingsplan en een voorstel van (financiële) participatie in het project. Daarnaast ook het ontwerp van de piste opgesteld in functie van een educatief en inhoudelijk totaalconcept én de aanleg van deze piste.

Voor de aanbesteding schreven zich enkele sterke kandidaten in. Afhankelijk van de ingediende voorstellen zal eind 2011 duidelijk worden hoe het VME-centrum er in al zijn facetten uit zal zien.

2. Veiligheid

2.1. Criminaliteitspreventie

Preventiespel. Jong geleerd is oud gedaan. Daarom wordt er sinds 2011 werk gemaakt van een digitaal preventiespel voor kinderen uit het lager onderwijs. We gebruiken diverse veiligheidsthema's als kapstok om het gesprek met de kinderen op een speelse manier aan te gaan. Thema's die aan bod komen, zijn veiligheid, waarden en normen, groepsdruk, normoverschrijdend gedrag, het nut van wetten en regels. In 2011 bevond het project zich in de opstartfase. In 2012 wordt het pakket gefinaliseerd tot een afgewerkt product. De timing voor de lancering is begin schooljaar 2012-2013.

Woninginbraak. De bekroonde campagne "Zo houd je ongewenste gasten buiten" blijft de basis van het inbraakpreventiebeleid in 2012. In dit kader organiseren de provincies Limburg en Antwerpen in 2012 een Veiligheidsconferentie met als centraal thema 'Diefstal in woningen'. Tijdens de conferentie zal men focussen op maatregelen die woningen voor dieven onaantrekkelijk maken, op de warme fase van de inbraak, op daderbejegening en op bovenlokale samenwerking.

Fietsdiefstal. In 2012 wordt ook de succesvolle preventiecampagne "Zo stuur je fietsdieven wandelen" actief verder gezet. Vooral de website 'gevonden fietsen' blijkt een succes.

Ouderen en veiligheid. Ouderen vormen een kwetsbare groep als het gaat om veiligheid en preventie. Daarom willen we senioren wijzen op de gevaren en hindernissen waar ze dagelijks aan blootstaan door hun leeftijd of persoonlijke situatie. We leggen hen ook uit hoe ze de risico's tot een minimum kunnen beperken. De klemtoon ligt op het versterken van de ouderen. Ze moeten de risico's zelf leren inschatten en de middelen krijgen om er

iets aan te doen. Het project 'Ouderen en veiligheid' bestaat uit een brochure en een film met sketches rond allerlei veiligheids- en preventiethema's. We investeerden bovendien ook in een pool van getrainde begeleiders, die op basis van dit materiaal thematische gesprekken aangaan met de ouderen. Ze zetten hun activiteiten voort in 2012.

Buurtbemiddeling. Het Provinciaal Overleg Burenbemiddeling heeft in het najaar samen met de FOD BiZa een vijfdaagse opleiding in de methodiek van burenbemiddeling georganiseerd. Diepenbeek, Hasselt, Hechtel-Eksel, Kinrooi, Maaseik, Maasmechelen en Sint-Truiden zijn intussen met buurtbemiddeling gestart. In 2012 plannen we verdere opvolging van de lokale buurtbemiddelaars op provinciaal niveau om ervaringen te kunnen uitwisselen.

2.2. Preventie van intrafamiliaal geweld (IFG)

Europees project. De provincie Limburg leidt sinds 2010 een Europees project inzake de multidisciplinaire aanpak van intrafamiliaal geweld. Het project wil de aanpak van dit complexe maatschappelijke thema in de Europese lidstaten optimaliseren, onder meer op basis van het veelbelovende Limburgse model. Daarvoor ontwikkelen we momenteel een trainingsprogramma dat de bestaande werking rond IFG stapsgewijs hervormt naar een multidisciplinaire aanpak. In het kader van dit Europese project wordt onder meer een schoolproject rond gezonde relaties en een innoverend plegerproject uitgewerkt. Het project wordt eind september 2012 afgesloten met een Europees seminarie in Limburg.

Preventie. In 2011-2012 wordt, in het kader van het Europees project, een digitaal lespakket over "jongeren en gezonde relaties" uitgewerkt voor secundaire scholen. Het programma is qua inhoud en didactiek grotendeels gebaseerd op een Canadees evidence-based programma. We willen hiermee een preventief aanbod uitwerken dat de kennis en bewustwording van jongeren over relaties vergroot en hun houding en gedrag beïnvloedt, zodat ze gezonde keuzes maken en niet te kampen krijgen met relatieproblemen die uiteindelijk leiden tot relationeel geweld. Het project moet ook een preventief effect hebben op het voorkomen van geweld in volwassenenrelaties. We kiezen voor een positieve insteek waarbij de nadruk vooral ligt op relatievorming en conflicthanteringsvaardigheden. We leren de jongeren ook de symptomen van een problematische relatie herkennen en vertellen hen waar ze hulp kunnen zoeken. In samenwerking met een externe partner zullen we optimaal gebruikmaken van multimediale technieken en van de recentste inzichten over educational games.

2.3. Welzijn op het werk - Provinciaal Veiligheidscomité Limburg (PVL)

Het Provinciaal Veiligheidscomité Limburg werkt rond veiligheid en welzijn op het werk. Hun initiatieven moeten het aantal arbeidsongevallen en de ernst ervan gevoelig doen afnemen.

Werfbezoek. In 2011 en 2012 leggen we de focus op de bouwnijverheid. We organiseren en coördineren werfbezoeken in samenwerking met diverse partners. De bezoeken hebben een informatief, sensibiliserend en preventief karakter. Zowel langdurige als toevallige bouwplaatsen worden bezocht, ook als de maatschappelijke zetel van het bedrijf niet in Limburg ligt.

De bezoekgroep bestaat uit een afgevaardigde van het Nationaal Actiecomité voor Veiligheid en Hygiëne in het bouwbedrijf, een afgevaardigde van de Dienst Toezicht Welzijn op het Werk en een afgevaardigde van het PVL.

Grote werven. Tijdens de bezoeken aan grote bouwwerven (bijvoorbeeld appartementen en rusthuizen, ziekenhuizen) stelt de bezoekgroep vaak vast dat de werken via een watervalstelsel uitbesteed worden aan onderaannemers. De “tussenaannemers” blijken zelden aanwezig op de bouwplaats. Het is de laatste onderaannemer die de werkzaamheden uitvoert. Hierdoor is het vaak onduidelijk of de onderaannemer zelfstandig de aangenomen werken uitvoert of onder toezicht van de hoofdaannemer werkt.

Door de steeds kortere uitvoeringstermijnen worden er vaak in de afwerkingsfase nog gedeeltelijke ruwbouw- of zelfs grondwerken uitgevoerd. Verschillende ploegen en bedrijven zijn dus gelijktijdig met de meest uiteenlopende taken bezig. Dat veroorzaakt uiteraard problemen.

Kleinere werven. Op kleinere werven (zoals dakherstellingen of korte afwerkingen) stellen we nog steeds vast dat de aandacht voor de individuele en collectieve veiligheid naar de achtergrond schuift. Er is bijvoorbeeld te weinig bescherming tegen een val in de diepte.

Diverse problemen. De sociale voorzieningen (toilet, eetplaats, lavabo om de handen te wassen) ontbreken nog vaak of voldoen niet aan de reglementering.

Een bijkomende moeilijkheid in de sector is de veeltaligheid. Ze belemmert de onderlinge communicatie tussen de werknemers en kan de veiligheid op de werf in het gedrang brengen.

Balans en toekomst. In 2010 legde de dienst Toezicht Welzijn op het werk zo'n 845 schriftelijke en 188 mondelinge maatregelen op in Limburg en Vlaams-Brabant. Hierbij waren 63 stopzettingen van de werf en 77 processen verbaal. Alle betrokken partijen (aannemer, nevenaannemer, veiligheidscoördinator, etc.) worden via een verslag van het bezoek op de hoogte gebracht van de vastgestelde tekortkomingen en de adviezen die werden besproken.

We willen in 2012 een rapport opstellen op basis van de resultaten van deze en andere acties. Dit rapport zullen we overmaken aan de bevoegde minister om aan te dringen op maatregelen.

3. Sport

3.1. Terugblik

Voor we het over 2012 hebben, willen we even stilstaan bij de opmerkelijkste prestaties van ons sportbeleid van de voorbije jaren.

Tussentijdse evaluatie. 2011 is het jaar van de tussentijdse evaluatie van ons provinciaal sportbeleidsplan 2008-2013, intussen drie jaar in uitvoering. De evaluatie gebeurde in nauw overleg met de Limburgse georganiseerde sportwereld. Onze sportwereld is vertegenwoordigd in onze twee adviesraden: de Provinciale Sportraad en de Provinciale Gehandicaptensportraad. Uit de evaluatie bleek dat de implementatie van ons plan op schema zit, maar dat er kleine bijstellingen nodig zijn. In 2012 willen we ook enkele nieuwe doelstellingen nastreven.

25 jaar Vlabus. 2011 zal in de Limburgse sportgeschiedenis aangestipt blijven als het zilveren jubileumjaar van de vzw Vlabus, afdeling Limburg (Vlaams Bureau voor Sportbegeleiding). Dit tewerkstellingsproject levert al 25 jaar kwalitatieve sportbegeleiders aan gemeentelijke sportdiensten, sportclubs, sportfederaties en socio-culturele verenigingen.

Vlabus presteert jaarlijks circa 20 000 uren sportbegeleiding in 40 Limburgse gemeenten. Het verheugt ons dat er in de werking nog steeds een duidelijke groeiomgeving zit.

Mountainbikenetwerk. Dit jaar werd het Limburgse mountainbikenetwerk verder uitgebouwd en vervolledigd. De gemeenten Halen en Lummen openden het "Mountainbikenetwerk West-Limburg".

Limburgs Sportfonds. In 2011 nam het Limburgs Sportfonds een hoge vlucht. Een twintigtal topsport- en massasportevenementen kregen de noodzakelijke steun van de provincie. Ook zes projecten voor beloftevolle Limburgse sporters genoten van het fonds. Het gaat om sporters uit de volgende sporttakken: judo, polsstok en meerkamp, gymnastiek (meisjes), volleybal, karate en short track.

Zomersporttour. De Zomersporttour kleurde de zomer van 2011 met drie succesvolle promotionele evenementen. Ongeveer 3000 Limburgers haalden hun zomersportpas af. Met de pas konden ze diverse sportevenementen bijwonen aan interessante voorwaarden. Deze initiatieven kaderden in de algemene sportpromotiecampagne "3x30. Stop de uitvluchten. Start met sporten". We willen de campagne in 2012 verder ontwikkelen.

Olympische stageplaatsen. Naar aanleiding van de Olympische Spelen van 2012 in Londen selecteerden we elf Limburgse topsportaccommodaties. Deze accommodaties werden bij alle Nationale Olympische Comités ter wereld gepromoot als ideale stageplaatsen voor de voorbereiding op de Spelen.

Limburgs Sportmedisch Adviescentrum 'Adlon'. Dit centrum werd op de rails gezet in nauwe samenwerking met de Universiteit Hasselt en het Revalidatie- en MS-centrum Overpelt. Bij Adlon kunnen valide mensen en mensen met een handicap terecht voor een professionele screening van hun sportieve mogelijkheden en voor wetenschappelijk onderbouwd sportadvies.

3.2. Ambities voor 2012

Olympische Spelen. Als er één evenement het sportjaar 2012 zal beheersen, dan wel de Olympische Spelen. In het olympisch jaar zullen we uiteraard supportereren voor de Limburgse atleten die aantreden op de Spelen van Londen. We hebben ook de ambitie om onze provincie tijdens de Spelen bij het wereldpubliek te promoten als fietsparadijs.

G-Sport. We blijven trouw aan onze jarenlange voortrektradië en geven G-sport ook in 2012 een belangrijke plaats in ons beleid. Met gerichte promotie willen we nog meer personen met een handicap bereiken. Zestig Limburgse sportclubs hebben al een G-afdeling. Een mooi resultaat, maar het kan nog beter.

Ook de G-afdeling van Adlon zal in 2012 onze bijzondere aandacht krijgen. Naast validen zullen er ook mensen met een handicap gescreend kunnen worden op hun spor-

tieve mogelijkheden. Vervolgens worden ze doorverwezen naar Limburgse clubs waar ze in goede omstandigheden kunnen sporten. Het Revalidatie- en MS-centrum te Overpelt zal samen met ons provinciaal sportcentrum Dommelhof als draaischijf fungeren.

Limburg loves sport – Limburgs Sportfonds. Via de slogan “Limburg loves Sport” willen we topsport en breedtesport aan mekaar linken. Het één kan immers niet zonder het ander. Topsporters stimuleren mensen om zelf te gaan sporten, maar de amateursport vormt ook een kweekvijver voor topsporttalent. Het Limburgs Sportfonds zal de evenementen die het in 2012 ondersteunt, vanuit deze visie bekijken.

Onze algemene sportpromotiecampagne, die bekendstaat onder de naam “3x30”, blijven we verbinden met de slogan “Limburg loves Sport”. Per doelgroep (bijvoorbeeld jongeren) plannen we één concrete actie. In ons sportbeleid willen we de burgers ook aanmoedigen om kansen op sport en lichaamsbeweging te zoeken in hun dagelijkse bezigheden, zoals de verplaatsingen naar het werk, de sportclub of de school. Kleine, korte verplaatsingen zijn ideaal om aan lichaamsbeweging te doen en gebeuren op die manier bovendien klimaatneutraal. Ook verplaatsingen in de vrije tijd kunnen zowel klimaatvriendelijk en sportief als tijdbesparend gebeuren!

Mountainbikenetwerk. Het ontbrekende stuk in het Limburgse mountainbikenetwerk wordt in 2012 ingepast met de aanleg van het netwerk in Noord-Limburg.

Motorcross. In Bocholt (Kaulille) wordt in breed overleg de haalbaarheid van een site voor amateursmotorcrossers onderzocht. De site zou de ideale aanvulling vormen bij de terreinen in Lommel en Genk, die eerder gericht zijn op professionals. Voor Waterlooos zoeken we naar een draagvlak om tot een consensus te komen over de sporten die hier al dan niet kunnen worden beoefend.

Vlabus. Voor Vlabus gaan we in 2012 door op ons elan. We bouwen de werking verder uit via de lancering van een proefproject, dat lokale sportclubs de mogelijkheid biedt om kwaliteitsvolle sportbegeleiders officieel te werk te stellen aan extra gunstige voorwaarden.

4. Dierenwelzijn

Dierenwelzijn leeft onder de Limburgse bevolking. De provincie Limburg zet zich dan ook al jaren in om initiatieven uit te werken die de relatie tussen mens en dier ten goede komen.

Samen dieren helpen. De provinciale adviesraad dierenwelzijn (PAD) heeft in 2011 nieuwe werkgroepen opgestart. Ze zijn actief zijn rond thema's die de dierenwelzijnssector positief profileren en die een kwalitatieve werking en een constructieve samenwerking bevorderen. De provincie Limburg ondersteunt deze werkgroepen bij campagnes zoals “eerste optie adoptie” (zie verder).

Sensibiliseren - Onder de noemer Dierenark verstrekt de provincie Limburg de nodige informatie om burgers te sensibiliseren en de omgang met dieren te verbeteren. De nieuwsbrief die regelmatig verschijnt, kreeg vorig jaar een nieuwe look en is nu opgevat als een tijdschrift. In 2012 wordt ook de infobrochure vernieuwd en zal de informatie ook op kindermaat worden aangeboden.

Katten steriliseren/castreren. Met onze jaarlijkse valentijnsactie sporen we katten-eigenaars aan om hun huiskat te laten steriliseren/castreren om ongewenste nestjes te voorkomen. We proberen zoveel mogelijk gemeenten bij de actie te betrekken. Intussen nemen er al 15 deel. Adoptanten van asielkittens kregen in 2011 een kortingsbon. De bon fungeerde als een incentive om het nieuwe huisdier tijdig te laten behandelen. De sterilisatie of castratie is immers verplicht en moet gebeuren voor de kat 6 maanden oud is.

Dierenasielen. Op 2 oktober 2011 organiseerden we de derde editie van “Dieren Dating Dag”. De drie erkende asielen die zich aansloten bij het provinciaal opvangplan, hielden een Open Asieldag. Met de slogan “kom een dagje dierenasielen” worden dierenliefheb-

bers op dit publieksevenement aangemoedigd om asiieldieren positiever te bekijken. De derde editie lanceerde ook de nieuwe campagne “eerste optie adoptie”: kom eerst eens langs in het dierenasiel voor je een nieuw huisdier koopt. De dieren in het asiel verdienen immers een nieuwe thuis.

Chippen. Hoewel het chippen van honden problematisch blijft (niet eens de helft van de honden die binnenkomen in het asiel, zijn gechipt), vestigden we in 2011 ook de aandacht op het chippen van huiskatten. Dankzij de chip kunnen we verdwaalde dieren sneller herenigen met hun baasje en hoeven ze niet onnodig lang in het dierenasiel te verblijven.

Educatie. Ook in het lopende schooljaar bezoekt de vzw Xanuul een honderdtal klasjes met het schoolproject “goede hondenbaasjes”. In 2012 wordt bovendien het uniek en 100 procent Limburgse lespakket “Bibi en Bobo op school” gratis aangeboden aan Limburgse kleuterscholen. We plannen in 2011-2012 ook nog enkele vormingsmomenten voor dierenliefhebbers.

Zwerfkattenaanpak. Limburg blijft uniek in zijn zwerfkattenaanpak. De gemeenten hebben begrepen dat een aanpak noodzakelijk is. Veertig van de 44 gemeenten voeren intussen een zwerfkattenbeleid. Ook in 2011 kregen veel tamme katten een nieuwe thuis via de asielen. Limburg is een voorbeeld voor deze aanpak: de vraag naar informatie vanuit gemeenten uit andere provincies over deze gecoördineerde aanpak blijft intussen toenemen.

Provinciaal opvangplan - Sinds de sluiting van het dierenasiel van Maasmechelen eind 2010 telt het Provinciaal opvangplan nog drie aangesloten dierenasielen. Er werd gezocht naar een draagvlak in de Maasregio voor het opstarten van een nieuw regionaal dierenasiel. Gemeenten in deze regio geven echter aan een oplossing te hebben gevonden bij kleinschalige initiatieven en dierenpensions. Hoewel deze initiatieven een tijdelijke oplossing kunnen bieden, voldoen zij niet altijd aan de wetgeving. De noodzaak voor een vierde volwaardig dierenasiel blijft dus erg groot, ook omdat mensen met dieren die in de dierenpensions niet terecht kunnen, uiteindelijk aankloppen bij de drie bij het opvangplan aangesloten dierenasielen. Deze kunnen de toestroom niet meer aan. Daarom blijven we in overleg met de gemeenten zoeken naar een draagvlak voor een nieuw dierenasiel in de Maasregio.

Bouwplannen asielen. Aan de plannen voor het nieuwe asiel in Lommel wordt gewerkt. Er moet een evenwicht gezocht worden tussen ecologie, wettelijke vereisten, esthetiek

en onkosten. Bedoeling is om de plannen en de financiering dit jaar nog af te ronden en de bouw op te starten. Ook het dierenasiel van Sint-Truiden barst uit zijn voegen en heeft dringend nood aan een nieuw kattenpaviljoen. Ook hier voorzien we de nodige steun.

Dierenverenigingen. Doordat de drie dierenasielen in 2011 overrompeld werden, werd de samenwerking met verenigingen met een aanvullende functie belangrijker. We ondersteunen deze verenigingen met een beperkte werkingssubsidie.

Opleiding vrijwilligers. De provincie streeft ook naar een kwalitatief, efficiënt en diervriendelijk beleid bij de opvang en herplaatsing van gevonden of afgestane huisdieren. De dierenasielen in Limburg zijn dan ook uitgegroeid tot professionele centra. Ze beschikken over een vaste kern van medewerkers, maar doen ook vaak een beroep op vrijwilligers. Het informeren en opleiden van deze vrijwilligers is erg belangrijk. In 2012 worden de lesmodules voortgezet die in 2011 van start gingen. Hygiëne, veiligheid en het herkennen van symptomen van stress of veel voorkomende ziekten zijn de belangrijkste thema's in het lespakket.

Overleg met de FOD Dierenwelzijn. Ten slotte overleggen we met de FOD Dierenwelzijn hoe we bepaalde problemen kunnen aanpakken. Het Limburgse solidariteitsmodel werkt en is tot ver buiten de provinciegrenzen bekend. Een efficiënte, alomvattende aanpak van de problematiek kan pas als de (federale) Wet op de Dierenbescherming wordt aangepast en alle gemeenten wettelijk verplicht worden om financieel bij te dragen aan het functioneren van de erkende dierenasielen (zoals in een groot deel van Limburg). Ook de problematiek van het chippen van honden kwam ter sprake. De FOD onderzoekt of de volgende federale actie kan worden toegespitst op Limburg.

5. Ruimtelijke Ordening

5.1. Toekomstgerichte planning

Er is in korte tijd veel veranderd in het speelveld van ruimtelijke planning. Dit heeft gevolgen voor de wijze waarop we onze toekomst plannen. Een belangrijke verklaring hiervoor is de verandering van de samenleving zelf, die complexer, gevarieerder en in sommige opzichten ook minder ordelijk wordt. Dit is dan weer het gevolg van globalisering, individualisering en informatisering. Het resultaat? Fragmentatie op minstens twee vlakken: ruimtelijk en bestuurlijk.

Ruimtelijk: wie doet wat? Individualisering gaat slecht samen met een betuttelende, controlerende overheid. Dat komt in de nieuwe ruimtelijke wetgeving onder meer tot uitdrukking in grotere vrijheden voor lokale overheden. Paradoxaal genoeg werkt individualiteit alleen als er duidelijke spelregels zijn waarbinnen we ons kunnen of mogen bewegen. Om chaos te voorkomen, vraagt de burger de overheid dus om op allerlei vlakken, ook ruimtelijk, juridische zekerheid te bieden.

Bestuurlijk: de rol van de ruimte. De relatie tussen mens en ruimte is steeds moeilijker te duiden. De vraag wat een goede ruimtelijke ordening inhoudt, is steeds moeilijker te beantwoorden. Ze moet uiteraard voldoen aan de behoeften van de maatschappij. Maar wat zijn die behoeften? Door technologische innovaties en veranderde individuele wensen is ons ruimtelijk gedrag grilliger, complexer en minder voorspelbaar dan ooit. Ook aan onze woning en onze buurt stellen we steeds hogere en meer diverse eisen. Daardoor wordt het plannen van de ruimte steeds moeilijker.

Onze individuele ingesteldheid brengt ook met zich mee dat iedereen, zowel mensen als bedrijven, op zoek gaat naar onderscheidende kenmerken om zijn eigen identiteit

in de verf te zetten. Locatie is daarin belangrijker dan ooit. Sleutelwoorden zijn: geborgenheid en veiligheid in de buurt, sociale cohesie en de aanwezigheid van betekenisvolle ruimten. Deze eigen ruimtelijke identiteit vormt een tegengewicht voor de anoniemer wordende samenleving, waarmee men desondanks wel verbonden wil blijven, wat zich dan weer vertaalt in ruimtelijke eisen van verplaatsing en communicatie.

Een ruimtelijke planning voor de toekomst. Er stellen zich dus zowel procesmatige als inhoudelijke uitdagingen voor de ruimtelijke planning van de toekomst. Hoe kunnen we hier in de praktijk mee omgaan? Hebben we behoefte aan grote, alomvattende verhalen die richting geven aan de maatschappij en de ruimtelijke ontwikkeling? Of ligt de oplossing juist in een veelheid aan kleine verhalen, toegespitst op specifieke situaties? En wat voor processen, procedures, instrumenten en methoden horen hierbij? Staat het ruimtelijk plan centraal in de planning van de toekomst of evolueren we eerder naar een programmatisch, op richtlijnen of scenario's gebaseerd beleid?

5.2. Een ruimtelijk kader voor het verbeteren van welzijn en welvaart – generiek beleid

Herziening provinciaal ruimtelijk structuurplan (RSPL). Het openbaar onderzoek loopt van 25 augustus tot en met 23 november 2011. We voorzien een aantal informatie- en inspraakmomenten. Nadien behandelt de ProCoRo de uitgebrachte adviezen en bezwaren en formuleert een advies aan de provincieraad. Op basis hiervan gebeuren er aanpassingen aan het ontwerp. Er wordt vervolgens een definitief document “actualisatie ruimtelijk structuurplan provincie Limburg” opgemaakt, dat met het ProCoRo-advies wordt voorgelegd aan de provincieraad (planning: maart 2012). De minister moet dit document vervolgens goedkeuren.

Het gaat om een beperkte herziening voor de korte termijn. De nieuwe taakstellingen voor wonen en werken – berekend tot 2012 en met een doorkijk tot 2017 – geven wij een vertaling in ons structuurplan.

We spelen hiermee in op nieuwe trends in de samenleving en hun impact op onze ruimte. Zo zijn er meer alleenstaanden en zijn de gezinnen kleiner (gezinsverdunding). Met de vergrijzing ontstaat de nood aan zorgwoningen. Onze provincie heeft behoefte aan bijkomende ruimte voor bedrijven. Daarom is er in deze herziening een planning opgenomen voor nieuwe bedrijventerreinen. Ze worden verdeeld over de stedelijke gebieden, het buitengebied, de zone langs het Albertkanaal, etc. Het aangepaste plan bevat ook voorstellen voor de verdere uitbouw van toeristische en recreatieve aantrek-

kingspolen. Ook wordt de ruimtelijke visie op het openbaar vervoer afgestemd op het Spartacusplan.

Als voorbereiding op de grondige herziening van het RSPL beginnen we in 2012 met twee voorbereidende onderzoeken rond klimaat en scenario's. Anderzijds is het wachten op het beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). Dit zal immers een grote impact hebben op een toekomstig nieuw provinciaal structuurplan.

Ontwerpend onderzoek. De opleidingen van de Provinciale Hogeschool Limburg (PHL), waaronder (interieur)architectuur, verkeerskunde en gezondheidszorg, spelen op twee manieren in op maatschappelijke vraagstukken: via ontwerp opdrachten uitgevoerd door studenten en via onderzoek uitgevoerd door het onderzoeksinstituut ArcK. Samen resulteren deze twee sporen in ontwerpend onderzoek. Dit is een innovatieve onderzoeksmethode waarbij het onderzoeksinstituut een problematiek verkent en vertaalt in concrete ontwerp opdrachten. Studenten werken de opdrachten uit tot concrete ontwerpvoorstellen. Op basis van deze voorstellen formuleert het onderzoeksinstituut beleidsrichtlijnen en/of generieke antwoorden over de verkende problematiek.

Ontwerpend onderzoek rendeert voor de meest uiteenlopende vraagstukken, bijvoorbeeld wat wonen en zorg betreft. Je kunt op zoek gaan naar een zorgprogramma op maat van een bepaalde locatie of naar innovatieve concepten voor ouderenzorg. Ook andere vraagstukken kunnen aangepakt worden. Hoe houd je rekening met lintbebouwing bij het ontwikkelen van nieuwe stedenbouwkundige concepten? Kortom, deze onderzoeksformule heeft veel potentieel, en dat willen we meer benutten voor het provinciale en gemeentelijke beleid.

We willen nu en later ingaan op de projectaanvragen van de PHL om dit potentieel maximaal aan te wenden en te ontsluiten voor de beleidsondersteuning van lokale besturen. De beleidsdomeinen die in aanmerking komen, zijn wonen, ruimtelijke planning, welzijn en cultureel erfgoed.

5.3. Gebiedsgericht beleid

Een gebiedsgericht beleid ontwikkelt een specifiek beleid voor strategische ruimten die een fundamentele impact hebben op de ruimtelijke structuur. Het betreft complexe gebieden die nader onderzoek vragen of kampen met een specifieke problematiek, stedelijke netwerken en gebieden waar (grote) investeringen gepland worden. Een gebiedsgericht beleid kan slechts geïntegreerd zijn als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan: de verschillende bestuursniveaus en beleidsdomeinen moeten goed samenwer-

ken, er is een degelijke projectstructuur nodig en het onderzoeksgebied waar zich de uitdaging voordoet, moet ruimtelijk duidelijk afgebakend worden. Tot slot moeten een aantal 'sleutelkwesties' bepaald worden. Met sleutelkwesties bedoelen we situaties waar een geïntegreerde benadering tot een win-winsituatie kan leiden.

Het bestek voor het geïntegreerd strategisch plan Noord-Zuid Houthalen-Helchteren wordt uitgeschreven. In het najaar volgt het bestek voor een gebiedsgericht beleid rond de IJzeren Rijn in Noord-Limburg. Het geïntegreerd gebiedsgericht strategisch plan voor de ruimte rond de N74 te Houthalen-Helchteren moet een duidelijk antwoord bieden op de complexe, beleidsveldoverschrijdende problemen die momenteel voorkomen of die door toekomstige ontwikkelingen kunnen ontstaan. Aanvullend moet het een visie met betrekking tot de potenties en doelstellingen voor de ontwikkeling van het plangebied aanreiken.

5.4. Projectmatig beleid

Doorstart grondenbank. Sinds de goedkeuring van Limgrond.be als autonoom provinciebedrijf kan de realisatie van projecten gebeuren. Zo zal Limgrond.be de percelen voor de insteekwegen voor het woonreservegebied Lichtenberg te Sint-Truiden verwerven. Daarmee voert Limgrond.be het PRUP uit voor de afbakening van het structuurondersteunend kleinstedelijk gebied. Na de finalisering van het masterplan voor Reigersvliet, een te desaffacteren militair domein te Leopoldsburg van ongeveer 50 hectare, zal onderzocht worden welke taak de grondenbank hierin kan opnemen eventueel samen met LRM. Voor de uitvoering van de andere ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de afbakening van de kleinstedelijke gebieden moeten ook afspraken gemaakt worden, die zullen opgenomen worden in stadscontracten. Dat is onder meer het geval voor Bree, Lommel en Maaseik. In 2012 zullen we één personeelslid aanwerven om de grondenbank strategisch uit te bouwen.

Versterken van de grensoverschrijdende relaties: de Albertknoop. De betrokken actoren willen de uitvoeringsgerichtheid van dit project vergroten en hebben daarom een grensmanager aangesteld. Er wordt gewerkt op drie sporen. Het eerste spoor loopt op lange termijn. De stuurgroep besliste op advies van het ambtelijk kernteam om een opdracht uit te besteden voor de opmaak van een concept voor de inrichting van een bedrijventerrein. Het tweede spoor betreft de korte termijn. Het bereidt operationele acties voor en tracht quick wins te realiseren. In de loop van 2011 wordt getracht de vergunningverlening voor een eerste fase van de leemontginning rond te krijgen. Deze economische acti-

viteit zal minstens voor de komende tien jaar beeldbepalend zijn. Het derde spoor draait ten slotte om communicatie. Er zal een opdracht worden uitbesteed voor de opmaak van een logo en een informatieve projectwebsite. De website moet de omschrijving van de opdracht, de historiek en de stand van zaken van het ALBERTKNOOP-proces op een overzichtelijke en mooi vormgegeven manier weergeven.